

Kohilasse tekkis esimene „Kohila Paberivabriku Lastepäevakodu“ aastal 1911, mil Kohila Paberivabriku omanik Georg Sommer, asutas lasterühma vabriku tööliste laste jaoks (Paberivabriku..., 1925, 8). Rühm töötas esialgu ainult pool päeva, kuid hiljem laste arvu kasvades sai juurde kaks sega- ja ühe sõimerühma. Mõne aja pärast rühmad liideti ja moodustus ühine lastepäevakodu, kus käis tublisti üle saja lapse. 1982. aastal sai Kohila Paberivabriku Lastepäevakodu endale uue projekteeritud lasteaia, milles oli avatud 4 rühma ja 6 aastaste laste klass. (Liivat, 1991, 14-16.) Siiani teatakse, küll vahepeal suletud olnud, siis uuesti avatud ja nime vahetanud „Sipsikut“ kui endist Kohila Paberivabriku lasteaeda.

Kohila valla teine Kohila Sovhoosi Lastepäevakodu, on alguse saanud 16. juunil 1958. aastal Hagerist (Venta, 2004, Kohila valla infoleht). Põdra (2001) andmeil viidi lastepäevakodu juba 1958. aastal edasi mäepealsesse majja, hilisemasse Hageri Sovhoosi keskusse (Pari, 2001, 3). Kuid uurides fakte selgus, et kolimine toimus siiski paar aastat hiljem, aastal 1960. Kolme kolhoosi ühinemisega avati 9. aprillil 1969. aastal Kohila vallas Kohila Kolhoosi Lastepäevakodu, 3 rühma ja 70 lapsega, mis on tänaseks kuue rühmaline lasteaed. (Liivat, 1991, 39.) Vahepeal uue nime saanud „Männi“ lasteaed pidas hiljuti 40. juubelit, mis näitab lasteaia pikka iga ja järjepidavust.

Hiljem alustas tööd 1961. aastal Uustalu majas Salutaguse Karusloomakasvatuse sovhoosi Lastepäevakodu, Kohila sovhoosi Hageri Lasteaia filiaalina (Mäesalu, 1986). Venta väitel avati Salutaguse Lastepäevakodu aasta varem (Venta, 2004, Kohila valla infoleht). Asja uurides selgus, et siiski ei pea see väide paika. Salutaguse Lastepäevakodu kroonikas on kirjas: *Lasteasutus avati esmakordselt 1961. a. märtsis Kohila sovhoosi Hageri Lasteaia filiaalina, sovhoosi keskusest 0,7 km eemal, Uustalu talumajas*. Salutaguse filiaali juhatajaks oli Eleonora Kivi, kes oli tol ajal paralleelselt ka Hageri lasteaia juhataja. Lapsi oli rühmas 16 ja töötajaid 4. Aasta hiljem sai majand oma 25-kohalise lasteasutuse. Juhatajaks oli 1961. aastast Asta Ennok. 1964. aastal peale kapitaalremonti avati lastepäevakodu juba kahe rühmalisena ja 45 kohaga. 0-3-aastastele oli lasteaias 20 kohta ning 3-7 aastastele 25

kohta. (Mäesalu, 1986.) Tänapäevaks nime vahetanud „Prillimäe Lasteaed Põnnipere“ on siiani kaheühmeline, kus tegutsevad liitühmused.

Kohila vallas on kõige vähem eksisteerinud Sutlema lasteaed „Linnupesa“, mis on kaheühmeline. Lisaks lasteaedadele tegutseb Kohilas „Triinu ja Taavi päevahoid“. 2007. aastast töötas Aespas „Puravikupere lastehoid“, mis on kahjuks tänapäevaks majanduslikel põhjustel suletud.

3. KOHILA VALLA KOOLIEELSETE LASTEASUTUSTE VÕRGU KUJUNEMINE JA ARENG

Käesolevas peatükis vaadeldakse lasteaedade asutamist ja tegutsemist Kohila vallas alates 20. sajandi 1910-ndaist aastaist kuni tänapäevani.

3.1. Kohila Lasteaed *Sipsik*

Antud ülevaade on koostatud Kohila Lasteaia *Sipsik* lasteaia juhataja andmete põhjal.

3.1.1. Lasteaia lühitutvustus

Lasteaed *Sipsik* on kaasaegne õppeasutus, mis on 2009. aastast jälle uuesti töötav haridusasutus (Lisa 14. Fotod 6, 7). Samal aastal valmis majale juurdeehitus ning peagi on valmimas veel ruumid kahele rühmale. Majas töötab kaksikümmend seitse inimest ning lapsi on nimekirjas 119. Lasteaial on suur õueala, mis pakub võimalusi igapäevasele tegutsemiseks (ronimiseks, korv- ja jalgpalli mängimiseks, jalgrattaga sõitmiseks, õuesõppeks) (Lisa 14. Foto 8) Lasteaia eripäraks on vesikilpkonn Ferdinand, keda lastele meeldib vaatamas käia. Lasteaial on oma tänukiri, laul ja rühmadel omad logod (Lisad 36).

Lasteaia nimetus: algselt Kohila Paberivabriku Lastepäevakodu, aastast 1999. Kohila lasteaed *Sipsik*.

Lasteaia aadress: Rapla maakond Kohila, Posti 5a.

Lasteaed on avatud: esmaspäevast reedeni 07.00-19.00.

Lasteaed on ehitatud: 1982. aastal 140-kohalisena; praegu nimekirjas 120 last.

Territooriumi suurus: 9970 m²

Lasteaia rühmade nimed: Sipelgad, Trollid, Põrnikad, Sajajalgsed, Mesisummid ja Õnnetriinud.

Lasteaia juhatajad läbi aegade: Kristina Mägi.

Lasteaia metoodikud õppe- ja kasvatustöö alal: Kaia Välling.

Missioon: toetada lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine,

eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Visioon: Sipsiku lasteaed on kaasaegne õppeasutus, kus väärtustatakse turvalist, avatud ja lapsest lähtuvat arengukeskkonda ning koostöösuhteid igal tasandil.

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhieesmärgid: Sipsiku lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse põhieesmärk on tingimuste loomine lapse mitmekülgseks ja järjepidevaks arenguks koostöös lapsevanematega.

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhiväärtused: lasteaia töötajate põhiväärtused on tavareeglid, millest lähtutakse igapäevastes tegevustes:

- *Turvalisus* – lasteaia töötaja lähtub ümbruse kujundamisel ja tegevustes laste ohutusest.
- *Individuaalsus* – lasteaia töötaja märkab last ja tunnustab teda.
- *Avatus* - lasteaia töötaja arvestab laste ja vanemate ettepanekutega. Ettevõtmised, üritused, tegevuste sisu on vanematele kättesaadavad rühma stendidel, lasteaia kodulehel ja e-posti teel.
- *Hoolivus* – lasteaia töötaja on suheldes sõbralik ja hooliv, lastele eeskujuks.
- *Konfidentsiaalsus* – lasteaia töötaja jätab enda teada last ja tema peret ning tööd puudutava siseinformatsiooni.
- *Loovus* – lasteaia töötaja pakub lastele võimalusi ise tegevusi algatada, arvestab laste ettepanekutega, kasutab oma töös uusi vahendeid ja meetodeid.
- *Tolerantsus* – lasteaia töötaja ei tee vahet inimestel, kes räägivad erinevat keelt; erinevad oma nahavärvi, usuliste veendumuste vms poolest.
- *Meeskonnatöö erinevatel tasanditel* – lasteaia töötaja väärtustab koostööd.
- *Elukestev õpe* – lasteaed on haridusasutus, kus laste õpetamine mänguliste tegevuste kaudu on loomulik protsess. Sipsiku lasteaias pööratakse suurt tähelepanu töötajate koolitamisele. Täiendkoolitused toimuvad aasta lõikes kõigile töötajatele, lisaks toimuvad ühiskoolitused kogu personalile. Lasteaia juhtkond toetab ja tunnustab töötaja otsust omandada kõrgharidust.

Lasteaed on osalenud järgmistes projektides: 2008. ja 2009. aasta suvel õpetliku lastelaagri korraldamisel (KULKA, Päästeamet).

3.1.2. Lasteaia tegevus aastail 1911 – 2010

Kohilasse tekkis esimene lasterühm aastal 1911, mil Kohila Paberivabriku omanik Georg Sommer asutas lasterühma oma töötajate laste jaoks (Paberivabriku..., 1925, 8). See asus vabriku tööliste elumaja otsapealses suures saalis, mida tunti „valge saali“ nime all (Lisa 14. Foto 19). Seal toimusid ka alevi muud kultuuriüritused: pühapäevakool, täiskasvanutele palvetunnid ja muusikaüritused. Rühm töötas esialgu ainult pool päeva, ilma toitlustamiseta. Hommikul tulid lapsed rühma koos oma toidu ja joogiga. Kasvatamise ja õpetamisega tegeles tol ajal Helene Setemäe-Steinfeldt, hiljem nime muutes Kivipõld. Igahommikuse palvetunni viis kasvataja läbi klaverisaatel. Lisaks toimusid lugemis- ja käsitöötunnid, arvutamine, voolimine, laulmine ja võimlemine, mille läbi lapsed omandasid mitmekülgsed teadmised. Iga päev käidi lastega jalutamas looduses, kus tehti ka loodusvaatlusi ja mängiti erinevaid mänge. Lapsed olid väga hästi ette valmistatud pühade puhul esinemistega kohalikule rahvale. Nääridel ja jaanipäeval toimusid kontserdid, mil lapsed esinesid näitemängudega piibli teemadel. Peale kontserti jagas vabriku juhtkond esinejatele alati maiustuste pakid. 1946. aastal, peale sõda, kolis lasterühm suurde mõisahoonesse, teisele korrusele (Lisad 16 - 18). Selle tingis suur laste hulk, kes kõik vajasisid organiseeritud ja läbimõeldud hooldust. Esimeseks juhatajaks oli Olga Reimand, kelle organiseerida olid kaks 50-ne lapselist segarühma ja lisaks juhitööle andis ta lastele ka muusikat. Teda meenutavad kasvandikud kui toredat inimest, kes alati mõistis lapsi. Eraldi töötas sõim, mida juhtis Ksenja Tartland-Ladega. Mõne aja pärast rühmad liideti ja moodustus ühine Kohila Paberivabriku Lastepäevakodu, kus käis tublisti üle saja lapse. Seni töötati ilma metoodilise juhtimiseta kuni lastepäevakodu külastas Meta Terri. Temalt saadi paljudele küsimustele õige lahendus. (Liivat, 1991, 14-15.)

Töötajad olid hoolimata väikesele töötasule (kasvataja kuupalk 45 rubla), rasketele töötingimustele positiivselt meelestatud, hoolsad, üksteisthoidvad ja suhtusid lastesse suure lugupidamisega. Tolle aja ametijuhendid, eriti kasvatajate ja nende abide ehk sanitaride omad erinesid suuresti tänapäevasest (Lisad 23 - 26). Samuti oli juhatajal palju lisakoormusi, näiteks

maja kütmine. Õhtul hilja ja mõnikord ka öösiti mindi koos abikaasaga lastepäevakodu kütma, sest hommikuseks laste tulekuks pidi maja olema soe. Vintsiga tõmmati puud alt keldrist ülesse ja seejärel asuti ahjusid kütma (Lisa 6. 16).

Suureks erinevuseks tänapäevaga võib välja tuua selle, et tol ajal toimus igal hommikul sõimelaste vastuvõtukontroll ehk „filter“, koostöös meditsiiniõe, juhataja ja lapsevanemaga. Kõik lapsed kradeeriti ja vaadati üle ning vajadusel lisas lapsevanem ka endapoolsed tähelepanekud (näiteks rohtude andmised) (Lisad 19 – 21). Hommikusel vastuvõtul oli õde-kasvataja kohustatud ka välja selgitama, mitu tundi ning kuidas laps öösel magas, et kompenseerida sel moel lasteasutuses une puudujääk varasema magamapanekuga ja hilisema ülesvõtmisega (Vassiljeva, 1971, 50). Kogu informatsioon pandi kirja kaustikusse (Lisa 6. 16). T. Tulva on öelnud: *Sellega me hoiame ära tervete laste nakatamise, eriti sõimelapsi. Sõimelapsi kradeeritakse hommikul ja vaadeldakse nende kurku. Vanemate kaudu saame andmeid lapse une sügavuse ja kestvuse kohta. Rahutu, pealiskaudne uni võib viidata algavale kopsupõletikule, keskkõrvapõletikule, isegi nohule ja paljudele muudele haiguste algusele.* (Tulva, 1979, 103.) Lisaks sellele kontrolliti iga päev laste väljaheidet, mida kontrollisid sanitarid. WC seinal oli laste nimedega graafik, kuhu märgiti väljaheite tulemus (Lisa 22). Kõige ebameeldiva protseduurina viidi läbi töötajate seas „pulgatamine“, mida tegi sanitaar-epidemioloogiajaama töötaja. Nakkushaiguste varajaseks avastamiseks oli töötajatele kohustuseks igaaastane naistearsti visiit. Need kõik olid väga ebameeldivad asjad, mida siiski laste heaolu ja tervise pärast tehti (Vestlus Mall-Mesike Indermittega 02. 01. 2010).

Sama on väitnud ka T. Tulva, kes on kirjutanud: *Iga kasvataja saab palju kaasa aidata haiguste avastamisel ja isegi diagnoosimisel. Hoolikas ja tähelepanelik suhtumine lapsesse tema igapäevastes toimingutes võimaldab varakult märgata algavat haigust. Kasvataja peab teadma laste haigustest, nende vältimisest kui ka karastamisest. „Ma ei väsi ikka ja jälle kordamast, et hool laste tervise eest – see on tähtsaim kasvataja töös.*

Laste elurõõmust, reipusest olenevad nende vaimne areng, teadmiste püsivus ja usk oma jõusse“, on suure südamesoojuse ja veenvusega kirjutanud väljapaistev pedagoog V. Suhhomlinski. (Tulva, 1979, 104.)

Tolle aja ühes suuremas (viierühmalises) Rapla maakonna lastepäevakodus töötas aastail 1962 - 1972 Sirje Pöder, kes alustas Kohila Paberivabriku Lastepäevakodus tööd kasvatajana. Tema paariliseks oli Heli Luikmäe, keda endised töötajad siiani mäletavad kui erakordselt andekat ja loovat kolleegi.

Hilisemalt Rapla Maakonna inspektorina töötanud Sirje Pöder toob välja 40 aastat tagasi ja tänapäeva lasteaiaelus toimunud kõige suuremad muutused:

- tol ajal ja nendel aastatel järgiti kellaaegu täpsemalt;
- päevarežiimis oldi kinni;
- tundide läbiviimine oli suurema tähtsusega (pidid olema tunnikonspektid, tunni kava ja oodatav laste vastus);
- võrreldamatu mänguasjade valik. Tol ajal oli mänguasju ja mänguvahendeid vähe ning mänguasjade kvaliteet oli väga kehv.
- Õppemänge tuli ise teha;
- Vahepeal oli lasteaed ööpäevane. (Pari, 2001, 3-4.)

Lisaks nendele muutustele võib välja tuua selle, et tol ajal oli laste arv rühmades väga suur (30 last rühmas). Nooremas sõimerühmas olid endiste töötajate andmeil lapsed juba viiekuustest alates. Vabrik eraldas emadele hommikul ühe tunni tööajast imikute toitmiseks ja lõunaajal käisid nad lapse makstud toiduraha eest ise lastepäevakodus söömas. Selleks oli eraldatud neile pikk laud. Võrreldes tänapäevaga, kui lapse puudumisest antakse teada üks päev, tuli tol ajal ette teatada kolm päeva. Seoses sellega oli lapsevanemal õigus käia nendel päevadel makstud toidu järel oma purgiga, mida väga paljud ka kasutasid. Söömine toimus lastel ühise pika laua taga. Ning alati kui sõimelapsed sööma asusid, tulid kõik muudel ametikohtadel töötanud inimesed (majandusjuhataja, juhataja, medõde) appi sõimelapsi toitma (Lisa 6. 16).

Sama toimus ka õuemeinekul riidessepanemisega. Välja mindi teiselt korruselt mööda kitsast keerdtreppi, mis oli väga ohtlik. Lisaks lastele viidi sealt alla ka vankreid, maneeže ja voodeid (Lisa 14. Foto 20). Sest ilusatel suveilmadel magasid lapsed välivoodites mõisamaja esisel muruplatsil värske õhu käes. Sanitarid tassisid voodid magamiseks õue ja pärast uuesti tuppa

tagasi. Talviti magasid lapsed rõdul. Imikud pakiti tekkide sisse ning pandi kärudesse. Kuna vankreid väga palju ei olnud, laotati ülejäänud lapsed maha ritta madratsitele. Suured lapsed magasid kõik koos suures saalis. Haiguste vältimiseks oli sõimelastel päevakodusse tulekul ka ühesugused riided, mida kõik lapsed kandsid. Ühesugust vormi kandsid tol ajal ka kooliminevad lapsed, kellele kingiti lastepäevakodu poolt ranits, pinal ja mapp koos joonistatud töödega (Lisa 6. 16), (Lisa 14. Fotod 21 - 22).

Algselt asus maja ees ka väike mänguplats, kus olid liivakast ja kiik (Lisa 14. Foto 23). Mõisa ees platsi ümbritses suure maadeuurija Krusensterni laeva kett, mis on tänaseni alles (Lisa 14. Foto 24). Hilisemalt ehitati mänguväljak üle tee, praeguse lasteaed *Sipsik* hoovile (Lisa 14. Fotod 25 - 26). Sinna kolis Kohila Paberivabriku Lastepäevakodu üle 1982. aastal (Lisa 14. Foto 27). Sellest ajast sai lastepäevakodu endale uue projekteeritud nelja rühma ja kuue-aastaste laste klassiga lasteaia hoone, mis 27. aprillil 1999 aastal suleti (Lisa 11). Tubli töö eest anti tänu- ja soovituskiri Kohila Lastepäevakodu *Sipsik* juhatajale Ruth Eskole (Lisa 9, 10).

2000. aastal peale sulgemist tegutses lasteaiahoones Maria Saarna juhendamisel beebikool ning Kristina Mägi eestvedamisel laste päevakeskus ning vanematele inimestele toitlustamist ja tegevusi pakkuv turvakeskus (Ernits, 2002, Nädaline). 2003. aastal saadi juurde teise korruse ruumid ning päevahoid oli avatud öhtuni. 2006. aasta septembrikuust alustas lisaks kahele eelnevale rühmale Kohila *Sipsiku* majas tööd ka valla ainus sõimerühm. Sellest ajast on maja tegutsenud nagu lasteaed, mitte päris vormiliselt, aga just sisuliselt. Rühmad tegutsesid tegevuskavade ja sealt edasi nädalaplaanide alusel. (Ernits, 2006, Kohila valla infoleht.) 2007. aasta jaanuarist liideti päevahoid Prillimäe *Põnnipere* lasteaia (Mägi, 2007, Kohila valla infoleht). Samal aastal kirjutasid Kohila vallavalitsus ja Kose Ehitus AS alla lepingule *Põnnipere* lasteaia Kohilas asuvate ruumide remondiks. *Remondilepingujärgi tehakse korda uue rühma ruumid, personaliruumid, kelder ja sanitaarremont käib üle ka kahest vanema rühma ruumist. Lisaks tehakse korda maja trepikoda ja esikud.* (Räägel, 2007, Nädaline.)

7. septembril 2007 avati pidulikult rõõmsates värvides ja ilusa mööbliga tänaseks nime kandev Sajajalgsete rühm. Sellest ajast tegutses Kohila Lasteaia *Põnnipere* neli rühma. (Räägel, 2007, Nädaline.) Kuid peagi hakkasid kerkima mõtted laiendada lasteaeda veelgi kahe rühma

võrra. See tõi omakorda muutused lasteaeda *Põnnipere*, mille tõttu algatati *Sipsiku* rühmade lahutamise protsess. Veebruari alguseks olid vastavad dokumendid korras ning Kohila vallal üks lasteaed juures – *Sipsiku* Lasteaed. (Mägi, 2008, Kohila valla infoleht.) 2009. jaanuaris avati Kohilas moodne ja ainulaadne moodullasteaed, mille käigus loodi juurde 40 lasteaiakohta (Teder, 2009, Nädaline). Avamisele oli kutsutud ka rahvastikuministri nõunk Liina Kanter, kes tundis siirast heameelt selle üle, et Kohila vald leidis majanduslikult raskel ajal võimaluse rühmaruumide ehituseks. Ning lisas, *Lisaks ilusale lasteaiamajale on oluline see, millised on seal õpetajad ja kui hästi lapsed seal end tunnevad.* (Ernits, 2009, Kohila valla infoleht.)

Täna on Kohila Lasteaed *Sipsik* kuuerühmaline ning peagi alustatakse veel kahe rühma ehitamisega. *Raamatukogu alt vabanevad ruumid aprillis, Sipsikus loodetakse renoveerimistöödega alustada suvel, et sügisel saaksid uued põnnid juba värskelt remonditud ruumidesse asuda.* (Kumberg, 2010, Kohila valla infoleht.) Seetõttu on tulevikus lasteaed *Sipsik* Kohila valla suurim lasteaed.

3.2. Kohila Lasteaed Männi

Käesolev ülevaade on koostatud Kohila *Männi* Lasteaia dokumentide ja lasteaia juhataja andmete põhjal.

3.2.1. Lasteaia lühitutvustus

Kohila Lasteaed *Männi* asub Kohila alevis, iidsete mändide all (Lisa 14. Fotod 9 - 10). Lasteaias on kuus rühma ning lapsi on nimekirjas 120. Personali hulka kuuluvad pedagoogid (juhataja, juhataja asetäitja õppekasvatustöö alal, rühmaõpetajad, muusika- ja liikumisõpetaja, eripedagoog), juhataja asetäitja majanduse alal, õpetaja abid, kokad, tervishoiutöötaja, koristaja, majahoidja ja remonditööline. Personal on stabiilne ning motiveeritud lasteaias töötama. Lasteaial on oma logo, tänukiri, laul ja diplom (Lisad 37).

Koos korraldatakse kevadist ja talvist spordipäeva, tähistatakse rahvakalendritähtpäevi, isade-, emade- ja tervispäeva ning koolieelikute rühm peab „lutipidu“. Samuti toimuvad väljasõidud lastele ning töötajatele. Koostöö vallaga on hea, kuna vald toetab lasteaeda igati. Teiste valla

lasteaedadega toimuvad ühised koolitused, lasteaegade külastused ning ühised arutelud õppe- ja kasvatusküsimustes.

Lasteaia nimetus: algselt Kohila Sovhoosi Lastepäevakodu, aastast 1995 Kohila *Männi* Lasteaed.

Lasteaia aadress: Rapla maakond Kohila, Tööstuse 3.

Lasteaed on avatud: esmaspäevast reedeni 07.00-19.00

Lasteaed on ehitatud: 1969. aastal, 70-le lapsele. 1981. aastal valminud juurdeehituse käigus jagus kohti 140-le lapsele. Tänapäeval on lapsi nimekirjas 120.

Territooriumi suurus: 3662 m².

Lasteaia rühmade nimed: Mesimumm, Muumi, Lëpatriinu, Mõmmi, Pääsuke, Siili.

Lasteaia juhatajad läbi aegade: Eleonora Kivi, Tiiu Pikkor, Riina Kergand.

Lasteaia metoodikud õppe- ja kasvatustöö alal: Riina Kergand, Mare Punab, Aili Randpõld, Malle Heinsalu, Ragne Pesur.

Missioon: luua lapsele kasvukeskkond, kus ta areneb vastutustundlikuks, endaga toimetulevaks, teisi arvestavaks ja loovaks isiksuseks.

Visioon: *Männi* Lasteaed on hea mainega, muutuv ja õppiv organisatsioon.

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhieesmärgid:

- väärtustada last kui isiksust
- luua selline kasvukeskkond, kus laps tunneks armastust, tunnustust, turvalisust
- aidata lapsel kujuneda loovaks, õpihimuliseks ja positiivse ellusuhtumisega isiksuseks
- toetada, abistada ja suunata vanemaid oma laste väärtushinnangute, eetiliste tõekspidamiste ja käitumisnormide kujundamisel

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhiväärtused:

- usaldus
- ausus
- loovus
- koostöö

Lasteaed on osalenud järgmistes projektides:

- Projektis „Otsi Otti“
- Kolmel aastal Integratsiooni Sihtasutuse projektis „Muukeelse lapse eesti keele õpe koolieelses lasteasutuses“.

3.2.2. Lasteaia tegevus aastail 1958 – 2010

Kohila Sovhoosi Lastepäevakodu on alguse saanud 16. juunil 1958. aastal Hagerist. Algselt oli lastepäevakodu Hageri vallamaja esimesel korrusel, kus asus veel postkontor ning teisel korrusel Hageri kooli internaat ja korterid õpetajatele. Algselt töötas lastepäevakodu päevasel ajal, kuid kuna lapsed elasid kaugel ning vanemate töö ei võimaldanud lapsi iga päev koju viia, muudeti 1. augustist 1958. aastal lastepäevakodu ööpäevaseks. Algselt tegutses üks rühm 25-27 lapsega, vanuses 8 kuud kuni 7 aastat. Aia- ja sõimerühma lapsed mängisid kõik ühes toas. Ainult magamis- ja söögituba oli sõimerühmalastele eraldi. Tol ajal oli koos ühes ruumis juhataja ja medõekabinet ning laste riietusruum. (Venta, 2004, Kohila valla infoleht.) Maja küttis koristaja puudega. Kuna hoones puudus vesi, tuli sanitaridel vett puurkaevust ämbritega tuppa tuua. Käte pesemine toimus tilguti all ning majas oli kuivkäimla. Lastepäevakodus töötasid: pedagoogiline kasvataja 1,5 kohta; sanitar, kes oli ka kasvataja abiline; koristaja; õde-kasvataja; majandusjuhataja; nõudepesija ja kokk. Esimesed kasvatajad olid Maimu Pihlapuu ja Anne Jüriloo (Ring), õde-kasvatajad Laine Karro, Milvi Jeeberg, sanitar Marie Kallas, koristaja Monika Väli ja majandusjuhataja Vaike Vahur (Lisa 14. Fotod 28, 29). Tol ajal oli lisaks kasvatajatele, tuli ka juhatajal iga päev kolm tundi töötada rühmas. (Venta, 2004.)

1968. aastani allusid sõimed tervishoiusüsteemile, seetõttu oli sõimerühma kasvataja nimetus - meditsiiniõde-kasvataja. Vastavat haridust oli võimalik omandada 1975. aastani Tallinna Pedagoogilises Seminaris. Peale seda muudeti Pedagoogilise kooli õppeplaane ja lõpetaja võis töötada nii sõime- kui lasteaiarühmades ning eraldi lastesõime erialale enam vastuvõttu ei toimunud. (Haavik, 1994, 30).

1960. aastal toimunud tulekahju tõttu koliti mäepealsesse majja, endisesse vaestemaja ruumidesse (Venta, 2004), (Lisa 14. Fotod 30, 31, 32). Sealsetes ruumides tehti remont: toodi

vesi majja, paigaldati kraanikausid, veeklosetid ja kööki pandi soojaveeboiler. Sõimerühma lapsed said enda kasutamiseks kaks magamistuba ja eraldi mängutoa. Vanematele lastele oli ühine mängu, söögi- ja magamistuba ning eraldi riietusruum (Lisa 14. Foto 33). Rühmadesse osteti vastavalt laste kasvule ka uus mööbel. Kohila Sovhoos ostis omaltpoolt lastepäevakodule klaveri, mida rühmkasvatajad muusikatundide ja pidude läbiviimiseks kasutasid. Ühiselt koos peeti oktoobripidu, nääri- ja maipidu. (Venta, 2004, Kohila valla infoleht.) Toredaks kombeks oli laste sünnipäevade pühitsemine. Vanemad lapsed käisid ekskursioonidel karjalautades, apteegis ja sidekontoris ning tihti külastasid neid oktoobrilapsed. (Nikker, 1963, Ühistöö.), (Lisa 14. Foto 34).

Lastepäevakodus oli au sees töökasvatus. Kõik koos hoolitseti õuealal olevate peenramaade eest, kus kasvasid lilled, porgandid, sibulad ja tillid. 1963. aasta ühistöös on kirjas: *Kogu hommikupooliku sai joostud ja mängitud, kuulatud kasvatajatädit toredat muinasjuttu, kastetud aianurgas peenraid. Õhtupoolikukski jätkub tegevust. Samuti homseks, ülehommseks ja nii ikka edasi, seni kuni kalendris on laupäev ja tuleb ema või isa ning viib oma silmatera koju.* (samas, 1963.) Alles 1967. aastast muutus lasteaias laupäev töövabaks päevaks.

Kuid aastate möödudes, laste arvu kasvamisega jäi hoone väikseks ning tekkis vajadus suurema lastepäevakodu järele. Seejärel tegi Kohila külanõukogu ettepaneku ehitada Kohilasse, keskkooli kõrvale uus kolhoosidevaheline lastepäevakodu, mis mahutaks ära kõikide kolhooside lapsed. (Venta, 2004.) 6. jaanuaril 1966. aastal toimus juhatuse koosolek, kus kiidetigi heaks Kohila külanõukogu poolt algatatud mõte kolhooside („Valmbola“, „Pioneer“, „Tulevik“) vahelise lastepäevakodu ehitamine Kohila Keskkooli kõrvale. (Venta, 2004, Kohila valla infoleht).

5. veebruari 1969. aasta aruande koosoleku kokkuvõte: *Üldkoosolek kinnitab lepingu, mille on sõlminud Kohila sovhoosi direktor Endel Polma ning „Vambola“ kolhoosi esimees Lembot Lindma. Lepinguga antakse kolhoosi ehitatud lasteaed kasutada viieks aastaks Kohila sovhoosile, kusjuures Vambola kolhoosile jäetakse 20 lapse koht.* (samas, 2004.) Kuni 1969. aastani asus Kohila Sovhoosi Lastepäevakodu Hageris. 9. aprillil 1969. aastal avati Kohilasse 3 rühma ja 70 lapsega Kohila Kolhoosi Lastepäevakodu. (Liivat, 1991, 39.), (Lisa 14. Foto 35). Pool aastat hiljem, 25. veebruaril 1970. aastal, müüs Vambola kolhoos lastepäevakodu

Kohila sovhoosile. 1979. aastal alustati lastepäevakodus juurdeehitusega, mille käigus valmis 1981. aastal juurde veelgi kolm rühma. (Venta, 2004.), (Lisa 14. Fotod 36, 37). 1988 aasta seisuga oli Kohila Lastepäevakodus kuus rühma, 133. lapsega (Eesti..., 1985, 60).

Vahepeal uue nime saanud *Männi* Lasteaed pidas hiljuti 40. juubelit, mis näitab lasteaia pikka iga ja järjepidavust. Täna on lasteaed kuue rühmaline ja töötab täies hoos.

3.3. Prillimäe Lasteaed Põnnipere

Käesolev ülevaade on koostatud Prillimäe Lasteaed Põnnipere kroonika ja dokumentide põhjal. Kuna lasteaia uus õppekava on alles koostamisel, on kogu informatsioon võetud eelnevast.

3.3.1. Lasteaia lühitutvustus

Prillimäe Lasteaed Põnnipere asub pisikeses alevikus, mis on ümbritsetud metsaga (Lisa 14. Foto 11). Väikeses kahe rühmalises majas käib 38 last. Loodus ja loodushoid on lasteaias üks põhieesmärke õppekasvatustöös. Rühmades on loodusnurgad, mida pidevalt täiendatakse. Mängu- ja õppevahendid on mitmekesised ning last arendavad. Personal on kokkuhoidev ning üksteist toetav. Lasteaias töötavad rühmaõpetajad, õpetaja abid, liikumis- ja muusikaõpetaja, eripedagoog, juhataja, majandusjuhataja, kokk, pesumasinist, koristaja-majahoidja, katlakütja - kokku 15 inimest. Lasteaial on suur hoov, kus lastele on loodud tegutsemiseks erinevaid võimalusi (labürint, liumägi, kompleksid, kiiged) (Lisa 14. Foto 12). Lähedal on oma staadion sportimiseks ja mägi kelgutamiseks. Lasteaia menüü on tervislik, põhinedes ökotoodetel. Lasteaial on oma laul, tunnistus, diplom ja rühmadel omad logod (Lisad 38).

Lasteaia nimetus: Algselt Salutaguse Karusloomakasvatuse Lastepäevakodu, aastast 2000 Prillimäe Lasteaed Põnnipere.

Lasteaia aadress: Rapla maakond Prillimäe alevik, Lasteaia põik 4.

Lasteaed on avatud: esmaspäevast reedeni 07.00-19.00.

Lasteaed on ehitatud: 1957. aastal, 44-kohalisena.

Territooriumi suurus: 5276m².

Lasteaia rühmade nimed: Krõll ja Rüblik.

Lasteaia juhatajad läbi aegade: Eleonore Kivi, Maie Evisalu, Asta Ennok, Kersti Mäesalu, Kristina Mägi, Veronika Saaliste-Tarvis.

Lasteaia metoodikud õppe- ja kasvatustöö alal: ametikoht puudub.

Missioon: toetada laste kehalist, vaimset ja sotsiaalset, sealhulgas kõlbelist ja esteetilist arengut, et kujuneksid eeldused igapäevaeluga toimetulekuks ja koolis õppimiseks.

Visioon: olla selline lasteaed, kuhu laps tahab tulla, kuhu vanem tahab oma lapse tuua, kus õpetaja tahab töötada.

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhieesmärgid: luua keskkond, mis tagab laste kehalise, vaimse ja sotsiaalse, sealhulgas kõlbelise ja esteetilise arengu, valmistades lapsed ette kooliks õppimiseks ja igapäevaeluga toimetulemiseks.

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhiväärtused: Kogu personali ülesandeks on järjepideva arendustegevuse kaudu kujundada lasteasutus selliseks, nagu on kirjeldatud visioonis. Keskkonna loomisel on oluline silmas pidada, et lasteaias on lapsel turvaline olla ja talle pakutakse piisaval hulgal eduelamusi.

Lasteaed on osalenud järgmistes projektides:

- 2001. aastal integratsiooniprogrammis „Vene lapsed eesti keelt ja kultuuri õppimas“.

3.3.2. Lasteaia tegevus aastail 1961 – 2010

Maja ehitamist alustati juba 1952. aastal, NSVL Tervishoiuministeeriumi projekti järgi. Maja valmis 1955. aastal ja kuna vajadust lasteasutuse järgi tol ajal ei olnud, paigutati sinna sovhoosi kontor ja neljaklassiline kool, mis tegutsesid seal mitmeid aastaid. (Mäesalu, 1986.)

Alles 1961. aastal alustas tööd Salutaguse Karusloomakasvatuse sovhoosi Lastepäevakodu, Kohila sovhoosi Hageri Lasteaia filiaalina asudes sovhoosi keskusest 0.7 km eemal, Uustalu majas. Lasteasutus allus ENSV Põllumajanduse Ministeeriumile ja teenindas ainult Salutaguse Karusloomakasvatuse sovhoosi. Salutaguse filiaali juhatajaks oli Eleonore Kivi, kes oli tol ajal paralleelselt ka Hageri lastepäevakodu juhataja. (samas, 1986.), (Lisa 14. Foto 38). Proua Eleonore meenutusi kahe lastepäevakodu vahelisest toidu varustamisest: *Sõitsin jalgrattaga Kohila sovhoosi aiandisse, võtsin sealt kraami kaasa, sõitsin Salutaguse lasteaeda, andsin*

ära. Tagasiteel läksin uuesti aiandist läbi, et viia ka Hageri lasteaeda õunu, salatit ja sibulat.
(Venta, 2004, Kohila valla infoleht.)

Lapsi oli tol ajal rühmas 16 ja töötajaid neli. Aasta hiljem sai majand oma lasteasutuse, mis oli 25-kohaline kolm aastat. Kuna kool ühendati Kohila Keskkooliga, paigutati lasteasutus selleks ehitatud majja. Iseseisvunud lastepäevakodu esimeseks juhatajaks oli Maie Evisalu ning järgmised 16 aastat (1961 - 1977) Asta Ennok. Kasvatajana töötas keskkooli lõpetanud tütarlaps, kes oskas ainult vene keelt. Lapsi oli nii eesti kui vene perekondadest võrdselt. (Mäesalu, 1986.) Laienemine toimus 1964. aastal, kui enda käsutusse saadi kogu maja ning seoses sellega oli võimalik avada kaks rühma 45 kohaga (Lisa 14. Fotod 39, 40). Sõimerühma lastele oli 20 ning ülejäänutele 25 kohta. (Liivat, 1991, 43.) Lasteasutuses oli oma eelarve ja arveldusarve, millest eelarvelised summad olid ettenähtud laste toitmiseks, inventari soetamiseks ning töötasudeks, õppe-, ravi- ja majanduskuludeks. Suureks abiks oli sovhoos, kes abistas omalt poolt aastas 2000 rublaga kütte soetamist ja remondi tegemist. Kõige suuremad probleemid olid kakskeelsus (eesti-vene), pidev kaadri puudus ning suur imikute arv rühmas (10-12 last) (Lisa 14. Foto 41). Kuna kasvatajad omandasid haridust sarnaselt tänapäevaga kaugõppes, oli asendajate leidmisega madala palga tõttu raskusi. Tööle võeti asendustena lapsevanemaid, kes oma lapsi lastepäevakodusse tol hetkel soovisid panna. Kuid ka see ei olnud piisav põhjus alati tööle jäämiseks. Tihti juhtus nii, et kui laps sai koha lastepäevakodus, läks ema töölt minema parema palga peale. Kõige enam vaheldusid töötajad lapsehoidja-koristaja kohtadel, mille töökoormus oli suur ja pingeline. Samuti läksid ka kutsega kasvatajad (Svetlana Ilina, Anfissa Litrovskaja, Zinaida Märk) hiljem tööle karuslooma kasvatusfarmi, sest sealsete talitajate palk oli palju suurem. (Mäesalu, 1986.)

Laste hooldamine ja toitmine oli kogu personalile väga vastutusrikas ja vaevanõudev (Lisa 14. Fotod 42 - 43). Eriti suurt raskust tekitas pesu pesemine, mida pesti kohapeal ning selle kuivatamine. (samas, 1986.) Kuid hoolimata rasketele aegadele, elati kõik üle ning 1977. aastal alustas tööd Salutaguse Lastepäevakodus seni kõige kauem töötanud juhataja Kersti Mäesalu (Liivat, 1991, 43). Läbi aegade on lastepäevakodus palju toredaid töötajaid. Kõige esimene korraliku ettevalmistusega eesti rahvusest kasvataja oli Aive Eesaru, kes töötas seal aastatel 1967 - 1977. Lisaks temale töötasid seal kasvatajad Maie Pott, Hilde Aleksandrova,

Virve Kinkar, Astrid Kinkar, Ene Läänesaar ja Eda Kaljuste (Lisa 14. Fotod 44 - 46). 15 aastat töötas aiarühmas rühmatädi Ira Reeder ja medõde Daisi Erdel, kes jäi kolmandana lastepäevakodust pensionile. (Mäesalu, 1986.) Lisaks temale on teisigi kauaseid töötajaid, kes on Salutaguse Lastepäevakodust pensionile jäänud (Lisad 39).

Kõige edukamad aastad lastepäevakodule olid 1980 - 1988, mil sovhoosi direktorite A. Merila ja H. Hermani juhtimise ajal sai juurde pehmet mööblit, vaipu, mänguasju ning õuealale atraktsioone. Kuna edukatele töötajatele maksti 6-7 kuu ulatuses preemiat, muutus kaader püsivamaks ning see tõi lastepäevakodusse juurde pedagoogilise eriharidusega noort kaadrit. 1986. aasta tähistas Salutaguse Lastepäevakodu oma 25. aastapäeva (Lisa 14. Foto 47). Kohale olid kutsutud endised töötajad, Rapla rajooni HO inspektor Marje Krusell, sovhoosi direktor H. Herman, ametiühingu esimees Jaan Vilsoo ning naaberlastepäevakodu juhatajad Riina Kergand ja Ruth Esko. (Mäesalu, 1986.), (Lisa 14. Fotod 48 - 49).

1992. aastal seoses Eesti Vabariigi taassünniga toimus Salutaguse Lastepäevakodu üleminek Kohila Vallavalitsuse alluvusse. Järgneval aastal tehti kapitaalremont, mille käigus viidi lastepäevakodu üle elektriküttele, juurde osteti uus mööbel, kodumasinad, köögiinventar ja muusikavahendid. Sellest ajast töötab lastepäevakodus ka hoolekogu, mille esimeseks esinaiseks valiti Edith Maasik, vallavalitsuse poolt A. Kerno, lastevanemate esindaja Ellen Einmann ja lastepäevakodu poolt M. Sepp ja A. Kinkar. (samas, 1986.)

1996 oli Salutaguse Lastepäevakodule raske aasta, kuna oli oht lastepäevakodu sulgemiseks. Kuid töötajate ja lastevanemate ühisele jõupingutuste leiti ajale lahendus.

Kehtestati lapsepäevakodus lapse osalustasu, mis oli ühelapselisele perele 150.00 krooni ja kahe- või enamalapselisele perele 100.00 krooni ühe lapse eest kuus. Samal aastal pidas Sovhoosi Lastepäevakodu juba oma 35.aastapäeva, millega seoses toimus pidulik aktus ning hilisem vestlus suupistetega kaetud „rootsi“ lauas (Lisa 14. Foto 50). 1977. aastast kuni tänapäevani töötab lasteasutuses kaks liitrühma. Lähtuvalt Koolieelse lasteasutuse seadusest, muudeti alates 1999. aastast kunagine Sovhoosi Lastepäevakodu Salutaguse Lasteaiaks. Kuid juba järgmisel aastal sai lasteasutus endale uue nime, mis on tänaseni - Prillimäe Lasteaed

Põnnipere. Lisaks uuele nimele, sai lasteaed endale juurde saali, mida varem ei olnud ja palju uusi seadmeid. Remondi valmides pidas lasteaed rõõmsalt oma 40. sünnipäeva, kus esinesid *Põnnipere* Lasteaia praegused ja endised kasvandikud. Kontsert lõppes ühislauluga „Põnnipere“, mille on kirjutanud sealne muusikaõpetaja Astrid Õigemeel. Lasteaiale kingiti akvaarium kilpkonnadega, kes elavad tänaseni „Rübliku“ rühmas. (Roost, 2001, Nädaline.) Avapeol viibisid Raplamaa Haridusosakonna juhataja Aivar Soe, vallavalitsuse töötajad, lapsevanemad ja kohalik rahvas. Lindi lõikas läbi Kohila vallavanem Andrus Saare ja Kose ehituse töödejuhataja. (Mäesalu, 1986.) Sellest ajast peale on lasteaial oma saal, kus viiakse läbi liikumis- ja muusikategevusi ning erinevaid üritusi. Läbi aegade on lasteaias peetud mai- ja oktoobripühi, nääri- ja jõulupidu, milleeniumipidu, sõbrapäeva, kevad- ja sügispidu (Lisa 14. Fotod 51 - 52). Iga-aastaselt toimub kooliminevate lastega traditsiooniline matk Rebasemäele. Alates 1977. aastast on Prillimäelt kooli läinud 271 last. (samas, 1986.), (Lisa 14. Fotod 53 - 60).

3.4. Sutlema Lasteaed *Linnupesa*

Käesolev ülevaade on koostatud Sutlema Lasteaia *Linnupesa* juhataja andmete põhjal.

3.4.1. Lasteaia lühitutvustus

Sutlema Lasteaed *Linnupesa* on alguse saanud 1995. aastal loodud mängurühmast, mis aasta hiljem muudeti ümber lasteaiarühmaks (Lisa 14. Fotod 61, 62). Algselt tegutses liitrühm ning hiljem, aastal 2002 nimetati asutus *Linnupesa* Lasteaiaks. Lasteaed asub metsa kõrval, looduslikult kaunis kohas (Lisa 14. Foto 13). Hetkel tegutseb väikeses ja hubases lasteaias kaks rühma 37 lapsega. Personal on meeldiv ja lastesõbralik. Õues asuval mänguväljakul on kaasaegsed atraktsioonid ning isehitatud püstkoda ja palju teisi puidust ehitisi (Lisa 14. Foto 14). Lasteaial on oma logo, tänukiri, tunnistus ja diplom (Lisad 39).

Lasteaia nimetus: Sutlema Lasteaed *Linnupesa*.

Lasteaia aadress: Sutlema küla, Kohila vald, Raplamaa.

Lasteaed on avatud: esmaspäevast reedeni 07.00-19.00

Lasteaed on ehitatud: 1995. aastal ümber kontorihoonest.

Territooriumi suurus: 500 m².

Lasteaia rühmade nimed: Lepatriinud ja Sajajalgsed.

Lasteaia juhatajad läbi aegade: Tiiu Nurme, Virve Õunapuu, Kaire Pari.

Lasteaia metoodikud õppe- ja kasvatustöö alal: ametikoht puudub.

Missioon: toetada lapsi ja lapsevanemaid, luua eeldusi ja tingimusi, et lastest saaksid kujuneda harmoonilised isiksused.

Visioon: lasteaed on omanäoline ja lastesõbralik lasteaed. Linnupesa lasteaias käiv laps saab osa loodustlähedastest ellusuhtumisest, kodukanti ja traditsioone väärtustavast elustiilist. Laps tunneb end oodatuna ja kaitstuna.

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhieesmärgid:

- tagada lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös
- toetada lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt

Lasteaia õppe- ja kasvatustöö põhiväärtused:

- kodune õhkkond, loodustlähedus
- lapse loovuse toetamine
- lugupidava suhtumise kujundamine ümbritsevasse keskkonda
- mängu kaudu õppimine
- lapsele turvatunde ja eduelamuse tagamine

Lasteaed on osalenud järgmistes projektides:

- „Otsi Otti“, kevadine metsakoristus.

3.5. Triinu ja Taavi päevahoid

3.5.1 Triinu ja Taavi päevahoiu lühitutvustus

Triinu ja Taavi päevahoid avati 2008. juunil 25-le lapsele, kaheühmalisena. Hetkel tegutseb üks rühm 15 lapsega. Ruumid on ilusad, soojad, valged ja rõõmsavärvilised. Mänguasjad on

kaasaegsed ja last arendavad. Õueala koos atraktsioonidega pakub lastele piisavalt tegevust (Lisa 14. Fotod 15 - 16). Päevahoius töötab viis lapsehoidjat, kes kõik omandavad lapsehoidja kutset. Koos vanematega peetakse isadepäeva, jõulupidu ja kevadpiknikku. Lisaks ka väiksemaid ettevõtmisi lastega. Koostöö vallavalitsuse ja teiste lasteaedadega on hea.

Päevahoiu nimetus: *Triinu ja Taavi* päevahoid.

Päevahoiu aadress: Kohila, Viljandi mnt. 9.

Päevahoid on avatud: esmaspäevast reedeni 07.30-18.00.

Päevahoid on ehitatud: 2008. aastal

Territooriumi suurus: Krundi suurus 2265m².

Päevahoiu juhataja: Kaidi Mäekivi.

Missioon: pakkuda lapsevanemale võimalust töötada või õppida, kuna momendil valla lasteaedades sõimerühmad puuduvad.

Visioon: olla lapsehoiuteenuse pakkuja, keda tuntakse kui lapsesõbralikku, kvaliteetset ja paindlikku teenusepakkujat.

Päevahoiu põhieesmärgid: pakkuda turvalist ja usaldusväärset lapsehoiuteenust eelkõige sõimeealistele lastele.

Päevahoiu põhiväärtused:

- Individuaalne lähenemine lapsele. Seda võimaldab personali hulk, kuna meil on iga alla kolme aasta vanuse lapse kohta üks lapsehoidja.
- Laste väike arv: maja kahel korrusel saab tegutseda kuni 25 last.
- Renoveeritud ja spetsiaalselt lastehoiu otstarbeks kohaldatud maja on suure õuealaga ja toreda mänguväljakuga. Parkimisvõimalus ning lähedal asuv promenaad lastega jalutamiseks.
- Lisateenused - erinevad hoiuvormid. Võimalus kasutada teenust erineva mahuga – viis, kolm või kaks päeva nädalas. Samuti võib tuua lapse vaid mõneks tunniks. Lisaks võimalus kutsuda lapsehoidja koju, või üritustele nii päevaseks, õhtuseks kui ka öiseks ajaks. Hoiuteenust on võimalik kasutada ka nädalavahetusel.

3.6. Puravikupere lastehoid

3.6.1. Puravikupere lastehoiu lühitutvustus

Puravikupere lastehoid avati 23. juulil 2007. aastal Aespas üherühmalisena, kümnele lapsele (Lisa 14. Fotod 17 - 18). Hetkel on lapsi nimekirjas viis, nendest kõik kasutavad täiskohta. Lapsehoidja on üle keskea ning omab lapsehoidja kutset. *Puravikupere* lastehoiu tegutsemisperiood on üsna lühike, seega suuri traditsioone veel välja kujunenud ei ole. Koos vanematega peetakse isadepäeva, jõulupidu ja kevadpiknikku ning lastega väiksemad ettevõtmisi.

Puravikupere lastehoidu ning *Triinu ja Taavi* päevahoidu juhib Kaidi Mäekivi, kes täidab nii juhataja kui ka lapsehoidja rolli ning on üks *Triinu ja Taavi* päevahoiu lapsehoidjatest.

Lastehoiu nimetus: *Puravikupere* lastehoid.

Lastehoiu aadress: Kohila vald, Puraviku 117, Aespa.

Lastehoid on avatud: esmaspäevast reedeni 07.00-18.00.

Lastehoid on ehitatud: 2007. aastal.

Territooriumi suurus: 1157m²,

Lastehoiu juhataja: Kaidi Mäekivi.

Missioon: pakkuda lapsevanemal võimalust töötada või õppida, kuna söimekohad täna vallas puuduvad.

Visioon: olla lapsehoiuteenuse pakkuja, keda tuntakse kui lapsesõbralikku, kvaliteetset ja paindlikku teenusepakkujat.

Lastehoiu põhieesmärgid: eesmärgiks on pakkuda turvalist ja usaldusväärset lapsehoiuteenust eelkõige söimealastele lastele.

Lastehoiu põhiväärtused:

- Kodune ja väga lapsesõbralik keskkond. Lapsed tunnevad ennast justkui „vanaema“ juures. Kuna koos on „suur pere“, siis õpitakse kenasti teistega arvestama ja üksteisest hoolima.

- Individuaalne lähenemine lapsele. Iga alla kolme aasta vanuse lapse kohta on üks lapsehoidja.
- Väike laste kollektiiv. Kokku on kohti kümne lapse jaoks.
- Paindlikkus. Võimaldame maksimaalselt lapsevanemate erisoove.

KOKKUVÕTE

Koolieelsed lasteasutused said alguse rasketel aegadel, mistõttu on nad aidanud perekonnal kasvatada ühiskonnale väärtuslikke liikmeid. Lasteaiast saab laps kaasa vajalikud oskused ja väärtused, mis tagavad hiljem eduka toimetuleku ühiskonnas. Alushariduse omandab laps kodu ja lasteasutuse koostöös, seetõttu on koolieelne lasteasutus esimeseks sammuks haridusteel.

Uuritud materjalide alusel võib väita, et koolieelsed lasteasutused olid 19. sajandi alguses eeskätt hoiuasutusteks (lastevarjupaigad), kust vaesemate perede lapsed said peavarju ja süüa. Alguses täitsid lasteaiad eeskätt hoolekande ülesandeid ning hiljem kujunesid kasvatusasutusteks, mis pidid soodustama lapse arengut. Eelkoolipedagoogika rajaja ja lasteaedade looja F. Fröbel tähtsustas mängu, mis kõige sobivamal viisil oli lapse vaimsele arengule omane.

Antud uurimistöö võimaldas arhiivmaterjale uurides, isikuid intervjuerides ja fotosid dateerides teada saada olulisi fakte Kohila valla lasteaedade arenguloost. Uurimistulemustest selgus, et Kohila vallas on töötanud kokku neli lasteaeda. Neist kolm on tegutsenud kahel erineval sajandil ning seega erinevate valitsuste ajal.

Esimene praeguse Kohila valla territooriumil tegutsenud Kohila Paberivabriku Lastepäevakodu avati Kohilas 1946. aastal. Kohila mõisahoonest kolis lastepäevakodu uude majja 1982. aastal. Enam kui kümne aasta möödudes 1995. aastast sai ta nimeks Kohila Lastepäevakodu *Sipsik*, mis erinevatel põhjustel oli vahepeal suletud. Kuid on uuesti avatud kuuerühmaline Kohila Lasteaed *Sipsik*.

Teine Kohila valla lasteasutus - Kohila Sovhoosi Lastepäevakodu - on alguse saanud 16. juunil 1958. aastal Hagerist. Kolme kolhoosi ühinemise tõttu ehitati Kohilasse 1969. aastal uus lastepäevakodu hoone. Vahepeal uue nime saanud *Männi* lasteaed pidas hiljuti 40. juubelit, mis näitab lasteaia pikka iga ja järjepidavust.

Kohila valla kolmas lasteaed on Prillimäe Lasteaed *Põnnipere*, mis alustas tööd 1961. aastal Kohila Sovhoosi filiaalina. Tänapäevaseks nime vahetanud Prillimäe Lasteaed *Põnnipere* on siiani kaheühmeline, kus tegutsevad liitühmused.

Kohila vallas on kõige vähem eksisteerinud Sutlema Lasteaed *Linnupesa*, mis on kaheühmeline. Lisaks lasteadeadele tegutseb Kohilas *Triinu ja Taavi* Päevahoid. Mitmeid aastaid tegutses Aespas ka *Puravikupere* Lastehoid, mis on tänapäevaks suletud.

Kohila valla lasteadeades on põhirõhk laste tervise edendamisel, koduloolisusel ja lapsele soodsa kasvukeskkonna kujundamisel. Kuna Kohila asub looduskauis kohas, Keila jõe ääres, käiakse lastega õppekäikudel ja loodusvaatlusi tegemas metsas ning jõe ääres.

Uurimuse koostamine oli väga huvitav ja silmaringi laiendav. Lasteadeadega seotud inimesi intervjuerida ning nendega koos fotosid vaadata ja dateerida oli meeldiv kogemus. Sain teada, kuidas toimus erinevatel aegadel õppe- ja kasvatustöö lasteadeades. Samuti sain tänu uurimuse teooriaosale täieliku ülevaate lasteadeade tekkloost ning alushariduse kujunemisest. Väidan, et Kohila valla lasteadeade arenguloo uurimine ja ajaloo koostamine oli vajalik nii minule endale kui kogu Kohila valla kogukonnale, sest antud valdkonda pole varem keegi uurinud. See on osa antud paikkonna haridus- ning kultuuriloost. Käesolevat uurimust saab ühtlasi võtta aluseks nii valla lasteadeades kroonika koostamisel kui edaspidises perspektiivis samateemalise magistriuurimuse koostamisel kogu Rapla Maakonna lasteadeade kohta.